

Forskningsprojekt LIVSVÆRK

Vurderingsmetoder til intervention i nærmeste udviklingszone for psykisk sårbare børn, forældre, unge og voksne

Formålet med forskningsprojektet er at uddanne fagpersoner i fire ny-udviklede vurderingsmetoder i udvalgte institutioner i LIVSVÆRKs regi med henblik på at styrke valg af realistiske interventionsplaner i arbejdet med psykisk sårbare børn, forældre, unge og voksne. Derudover er formålet at kunne validere metoderne for at sikre etiske og retvisende vurderinger i en bredere kontekst samt sikre kvaliteten i anvendelse af vurderingsmetoderne. Som en del af projektet undersøges fagpersonernes oplevelse af at anvende vurderingsredskaberne i praksis.

Baggrundviden

Der anvendes desværre mange ressourcer til at støtte mennesker med psykiske udfordringer uden forskningsbaseret viden om, hvorvidt indsatsen og interventionen har den ønskede effekt, når det især vedrører personlige, følelsesmæssige og sociale kompetencer. Mange fagpersoner beretter om et ønske om at kunne 'skræddersy' indsatsen og ligeledes foretage effektmålinger af den iværksatte intervention. De fleste udredninger og vurderinger vedrører ofte kun barnets, den unges eller voksnes kognitive eller motoriske funktionsniveau og af og til udredes de psykiatrisk, hvilket medfører en eller flere psykiatriske diagnoser. Med disse udredninger følger der sjældent interventionsplaner for, hvordan den enkeltes personligheds-, følelsesmæssige eller sociale udvikling bedst støttes. Derfor ser vi ofte i behandlingsmiljøet, at udviklingsarbejdet ofte er afhængig af den enkelte fagpersons subjektive vurdering af, hvad der vil være hjælpsomt.

Heldigvis finder undersøgelser og vurderinger af børn, forældre, unge og voksnes følelsesmæssige udvikling, som teoretisk integrerer tilknytningsteori, udviklingspsykologi, traumeteori og hjerneforskning, i stigende grad anvendelse inden for både dag- og døgnbehandlingsmiljøer. Dette med henblik på netop at skabe relevante interventionsplaner for at imødekomme børn, forældre, unge og voksnes følelsesmæssige, personligheds- og sociale udvikling uanset medfødte kompetencer eller vanskeligheder. Det har vist sig, at ingen interventionsmetoder virker for alle, men stort set alle interventionsmetoder virker for nogen. Ligesom kognitiv læring kan følelsesmæssig læring kun ske i nærmeste udviklingszone, og det er derfor ikke nok at vide, hvad et menneske har brug for at lære at udvikle sin personlighed - man må også vide, hvad mennesket lige nu er i stand til at lære. En præcis og målrettet indsats kræver derfor veludviklede vurderingsmetoder til at pege på den mest hensigtsmæssige intervention. Det er derfor nødvendigt at støtte fagpersoner i at præcisere det følelsesmæssige, personligheds- og sociale funktionsniveau hos både børn, forældre, unge og voksne og ud fra det udarbejde en optimal interventionsplan til fx pædagogiske interventioner eller psykoterapi/familieterapi.

En litteratursøgning i forbindelse med ph.d.-afhandling fra 2018 har vist, at der hverken nationalt eller internationalt findes vurderingsmetoder med fokus på emotionalitet og kommunikation, som kan måle udviklingsstrin, ressourcer og sårbarheder (Hart, 2018). Udvikling af denne type vurderingsmetoder vil bedre kunne sikre, at de iværksatte indsatser er udviklende og effektive med større mulighed for at kunne sikre psykisk udvikling og trivsel uanset diagnose eller sårbarhed.

Forskningsprojektet

Projektets formål er at koble vurdering med intervention samt sikre etisk og retvisende vurdering af mennesker med særlige psykiske og mentale udfordringer, så de ressourcer der anvendes til at sikre trivsel og udvikling anvendes bedst muligt. Siden 2012 har vi i forskningsgruppen arbejdet med at udvikle vurderingsmetoder til at afdække børn, forældre, unge og voksnes personligheds-, følelses- og kommunikative ressourcer og sårbarheder samt de samspilskvaliteter, der udspilles mellem forælder og barn. Vurderingsmetoderne anvendes af fagprofessionelle for at tilrettelægge en realistisk intervention, hvor det efterfølgende er muligt at måle effekten af interventionen både i forhold til emotionelle funktioner hos børn, forældre, unge og voksne, samt samspillet mellem forælder og barn.

De 4 ny-udviklede vurderingsmetoder er følgende:

- 1) Den Neuroaffektive Analyse (NAA), der analyserer emotionelle kompetencer hos børn, unge og voksne.
- 2) Emotional Mentalizing Scale (EMS), der analyserer unge, voksne og forældres mentaliseringskompetencer.
- 3) Marschak Interaction Method of Psychometrics (MIM-P), som er en struktureret samspilsobservationsmetode, der analyserer forældre og barn/unge samspil.
- 4) Assessment of Parent-Child Interaction (APCI), som ligeledes er en struktureret samspilsobservationsmetode, der vurderer non-verbale samspilskvaliteter mellem forælder og barn.

Kompetenceløft og kvalitetssikring

Forskningsprojektets udbytte og værdi består af implementering og kvalitetssikring af vurderingsmetoder med fokus på udvikling af personlighed, følelser og sociale kompetencer hos sårbare børn, forældre, unge og voksne med psykiske udfordringer i LIVSVÆRKs institutioner og en opkvalificering af fagpersoner i LIVSVÆRKs regi i forhold til formidling til andre relevante fag- og netværksgrupper uden for LIVSVÆRKs regi.

I samarbejde med LIVSVÆRK skal udvalgte¹ fagpersoner fra en bred vifte af LIVSVÆRKs institutioner uddannes og certificeres i at anvende nye vurderingsmetoder og samtidig indsamle data, der kan kvalitetssikre denne anvendelse. Vurderingsmetoderne anvendes som forståelsesramme for interventioner og kan give baggrundsviden til at tilbyde realistiske interventioner målrettet nærmeste følelsesmæssige udviklingszone. Formålet er at anvende NAA til udredning af emotionelle kompetencer og indsamle data på baggrund af daglig praksis i arbejdet med børn, forældre, unge og voksne over en periode på ca. 11 måneder. Ud af denne gruppe udvælges forældre, unge eller voksne, hvor man anvender EMS, for at vurdere denne gruppes mentaliseringskompetencer. Ligeledes er formålet at anvende to

---

¹ Forud for projektstart skal LIVSVÆRK udvælge institutioner og finde relevante deltagere til projektet.

vurderingsmetoder til udredning af samspil mellem forældre/pædagoer og børn (MIM-P og APCI) og indsamle data på baggrund af daglig praksis over en periode på ca. 11 måneder.

Data fra vurderingsmetodernes resultatet analyseres og metoderne sammenlignes for undersøge, justere og dokumentere pålidelighed og gyldighed. Dette giver potentiel mulighed for at udvide metodernes anvendelsesværdi i forhold interventioners effekt, hvilket giver mulighed for at skabe forskningsmæssig evidens for metodernes anvendelighed.

Ud over implementering og kvalitetssikring af vurderingsmetodernes anvendelse, undersøges faggruppernes oplevelse gennem digitalt spørgeskema. Fokus er her på oplevelse af læring, oplevelse af vurderingsmetoderne og oplevelse af deres anvendelse i forhold til at sikre realistiske interventionsplaner og målrettet intervention. Med henblik på at videreudvikle og kvalitetssikre en fremadrettet indsats, kan følgeforskning omkring forældre, unge og voksnes oplevelse af at deltage i EMS, MIM-P og APCI indgå som en del af projektet, såfremt der findes midler og ressourcer til den følgeforskning.

Kriterier for udvælgelse af institutioner og fagpersoner

Når der skal udvælgelse institutioner og fagpersoner er det vigtigt at have følgende for øje:

Institutioner

- Der skal gerne være teams bestående af 4-6 uddannede fagpersoner fra hver institution, idet de skal følges ad i kursusdeltagelsen for at sikre løbende sparring og kvalitet. Endvidere skal teamet hjælpe hinanden i brugen af vurderingsmetoderne. Der er mulighed for, at hvert team kan dannes på tværs af institutioner for at understøtte sammenhængskraft. Helt specifikt skal de have mulighed for at analysere hinandens data som en del af undersøgelsen af metodernes pålidelighed og gyldighed.
- Det er vigtigt, at den samlede mængde af teams, som en del af daglig praksis, kan foretage vurderinger fordelt på børn, forældre, unge og voksne for at undersøge emotionelle kompetencer, forældre, unge eller voksnes mentaliseringskompetencer samt kan udrede forældre/pædagog-barn samspil i løbet af 11 måneder.
- Institutionen skal have overskud til at forholde sig til GDPR, samtykkeerklæringer, dataopbevaring samt medarbejdere som bruger tid på uddannelse. Dataopbevaring skal blot foregå, som LIVSVÆRKS institutioner normalt opbevarer behandlingsdata, men der skal indsamles samtykkeerklæringer. I forskningsprojektet indgår udelukkende anonymiserede data, som afleveres i Excel filer. I forskningsprojektet indgår der således ingen videofiler eller dokumenter med navne på deltagende børn, forældre, unge eller voksne.

Fagpersoner

- Deltagerne skal have en grunduddannelse som pædagog, psykolog, musikterapeut eller anden relevant uddannelse på BA-niveau.
- Deltagerne skal have tid og lyst til at lære nye vurderingsmetoder, da de som en del af certificeringen kommer til at bruge af egen fritid.
- Deltagerne skal arbejde med målgruppen som en del af deres daglige praksis.

Projektets design og tilrettelæggelse

En vigtig målsætning for forskningsprojektet er at implementere vurderingsmetoder og indsamle data fra daglig praksis. Det gøres igennem en række faser eller arbejdsplaner, som beskrives i det følgende:

Arbejdsplan 1: Tilrettelæggelse og afholdelse af projektets vurderingskursus (måned 1-6)

Med henblik på at sikre kvalitet i implementeringen vil projektet indledningsvist i samarbejde med LIVSVÆRK tilpasse og afvikle kursusforløb i de fire nævnte metoder med de udvalgte institutioner og deltagere. Kursusholdene for de forskellige metoder kan have følgende størrelser:

- 1) NAA – 30.
I alt 3 dage med en efterfølgende online certificeringsproces (børn, forældre, unge og voksne)
- 2) EMS – 15.
I alt 3 dage med en efterfølgende online certificeringsproces (forældre, unge og voksne)
- 3) MIM-P – 15.
I alt 3 dage med en efterfølgende online certificeringsproces (forældre/pædagog-barn samspil)
- 4) APCI – 15
I alt 3 dage med en efterfølgende online certificeringsproces (forældre/pædagog-barn samspil)

Som udgangspunkt er der planlagt ét kursusforløb for hver metode, og hver deltager skal tage minimum to af metodekurserne for at sikre teamets sammenhængskraft og dataindsamling. Det vil være muligt at tilkøbe flere kurser, såfremt LIVSVÆRK ønsker at kompetenceløfte flere end der er behov for i forskningsprojektet. Det er ligeledes muligt at følge opdaterede kursusforløb efter projektet er afsluttet. Kursusdeltagerne skal som en del af deres uddannelse i metoderne certificeres, hvilket bl.a. kræver øvelse med træningspersoner og træningsfamilier. I denne arbejdsfase og i samarbejde med LIVSVÆRK udvikles spørgeskemaet, der skal undersøge de deltagende fagpersoners oplevelse af kursusdeltagelse og anvendelse af vurderingsmetoderne.

Udførende personer:

Stine Jacobsen Lektor (projektleder, kursusudvikling og kursusholder, udvikling af spørgeskema)

Susan Hart Post doc (co-projektleder, kursusudvikling og kursusholder)

Projektstyringsgruppe fra LIVSVÆRK

Arbejdsplan 2: Implementering og indsamling af data (6 til 18 måned)

I anden arbejdsplan afprøves vurderingsmetoderne af de deltagende fagpersoner som en del af deres daglige praksis. Data indsamles og teams analyserer hinandens data. Faggrupperne tilbydes opfølgende samtaler i forhold til antal deltagere for hver vurderingsmetode svarende til ca. 4x2 timer i alt. Spørgeskemaundersøgelsen udføres hen imod slutningen af fasen og gøres digital online. Tidsfordelingen er således: 6 måneder til at uddanne, 18 måneder til dataindsamling og 6 måneder til at analysere, skrive og formidle.

Udførende personer:

Stine Jacobsen (projektleder, support til dataindsamling, løbende supervision, spørgeskema dataindsamling)

Susan Hart (co-projektleder, support til dataindsamling, løbende supervision til fagpersoner)

Faglige teams fra udvalgte institutioner i LIVSVÆRK

Projektstyregruppe fra LIVSVÆRK

Arbejdspakke 3: Analyse og afrapportering (1 til 24 måned)

I projektets tredje og sidste arbejdsopgave er der fokus på designudvikling, analyse, afrapportering og formidling, hvilket går på tværs af de to øvrige arbejdsopgaver og faser. Fra projektets start skal viden formidles (se afsnit nedenfor om strategi for vidensspredning og impact). Afrapportering af brug og midler samt løbende resultater vil ske mindst en gang årligt og særligt, når arbejdsopgaver indledes og afsluttes. Ligeledes vil projektets resultater og udvikling undervejs blive drøftet med styregruppen fra LIVSVÆRK.

Udførende personer

Stine Jacobsen (projektleder, analyse og formidling)

Susan Hart (co-projektleder, analyse og formidling)

Gustavo Gattino Lektor (udvikling af design, statistisk analyse samt formidling)

Projektstyregruppe fra LIVSVÆRK

Strategi for vidensspredning og impact

Projektet har som målsætning at have en både bred og betydelig implementeringsværdi dels indenfor LIVSVÆRKs institutioner, men også bredt set i vores samfund. Dette søges opnået gennem formidling af projektets resultater i følgende tre dimensioner:

Akademisk

- Minimum 2 videnskabelige artikler i internationale tidsskrifter med høj impact
- Minimum 1 videnskabelig artikel i internationale tidsskrifter med lavere impact
- Minimum 1 videnskabelig artikel i relevante danske fagblade

Beslutningstagere

- Rapport til Kommunernes Landsforening, Social- og Indenrigsministeriet samt Social- og Indenrigsudvalg
- Foretræde for Social- og Indenrigsudvalg med præsentation af projektets resultater samt anbefalinger for implementering og udbredelse.

Bredere formidling

- Kronikker og deltagelse i relevante mediedebatter
- Folkemødet på Bornholm, KL-årsmøder mm.

Projektets ledelse og organisering

Projektets leder er lektor Stine Lindahl Jacobsen, der er leder af Videngruppen for Musikterapi på Aalborg Universitet, leder af studienævnet for Kunst, Sundhed og Teknologi, leder af Nordjysk Center for Kultur og Sundhed samt vært for International Music Therapy Assessment Consortium (IMTAC). Stine har udgivet flere bøger, kapitler og artikler inden for udsatte familier, standardiserede assessment redskaber og effektstudier. Hun har indtil videre uddannet ca. 40 musikterapeuter fra hele verden i metoden "Assessment of Parent-Child Interaction" (APCI), som er oversat til engelsk og tysk, og indtil videre anvendes i klinisk praksis i England, Østrig, Schweiz, Tyskland, Australien og Danmark.

Susan Hart, PhD er psykolog, specialist og supervisor i psykoterapi og børnepsykologi. Hun har arbejdet indenfor børnepsykiatri, familie- og voksen terapi og i de sidste mange år afholdt kurser, foredrag og superviseret fagprofessionelle grupper. Hun har bl.a. udviklet vurderingsmetoder, som kan gøre det muligt at justere intervention til børn og familier ved at kortlægge forældres eller børns nærmeste emotionelle udviklingszone og foretage effektmålinger ud fra en udviklings- og tilknytningsbaseret tilgang. Hun er forfatter, medforfatter og redaktør af fagbøger til psykologer, pædagoger, socialrådgivere, sundhedsplejersker osv. og hendes PhD bestod af et reliabilitets- og validitetsstudie i de vurderingsmetoder, som hun er medudvikler af.

Referencer

- Carpenter, L. L., Tyrka, A. R., Ross, N. S., Khoury, L., Anderson, G. M., & Price, L. H. (2009). Effect of childhood emotional abuse and age on cortisol responsivity in adulthood. *Biological Psychiatry*, *66*, 69–75. DOI:10.1016/j.biopsych.2009.02.030.
- Elzinga, B. M., Molendijk, M. L., Oude Voshaar, R. C., Bus, B. A., Prickaerts, J., Spinhoven, P., & Penninx, B. J. (2011). The impact of childhood abuse and recent stress on serum brain-derived neurotrophic factor and the moderating role of BDNF Val⁶⁶Met. *Psychopharmacology*, *214*, 319–328. DOI: 10.1007/s00213-010-1961-1.
- Hart, S. & Jacobsen, S.L. (2018a). The neuroaffective triangle and organizing intervention in family- and psychotherapy – A new conceptual framework for family therapy. *Australian and New Zealand Journal of Family Therapy*. DOI:10.1002/anzf.1333.
- Hart, S. & Jacobsen, S.L. (2018b). *Zones of proximal emotional development – Psychotherapy within a neuroaffective perspective*. *J. Infant, Child, and Adolescent Psychotherapy*, *17*:1, 28-42, DOI: 10.1080/15289168.2018.1425588
- Hart, S. (2018). *Psychometric properties of the Emotional Development Scale – Investigating reliability and validity including correlating with Marschak Interaction Method and the Neuroaffective Mentalizing Interview*. Doctoral dissertation. Aalborg University, Aalborg, Denmark. <https://www.musictherapy.aau.dk/news/show/phd-thesis-by-susan-hart--psychometric-properties-of-the-emotional-development-scale.cid377847>
- Jacobsen, S. L. & McKinney, C. H. (2015). A music therapy tool for assessing parent-child interaction in cases of emotional neglect. *Journal of Child and Family Studies*, *24*(7), 2164-2173. DOI 10.1007/s10826-014-0019-0.
- Jacobsen, S. L. & Thompson, G. (ed) (2016) *Music Therapy with Families. Therapeutic Approaches and Theoretical Perspectives*. Jessica Kingsley Publishers, London: UK
- Jacobsen, S. L. (2018) *Assessment of Parent-Child Interaction*. In S. L. Jacobsen, E. G. Waldon, G. S. Gattino (eds), *Music Therapy Assessment: Theory, Research, and Application*. Jessica Kingsley Publishers, London: UK.
- Schore, J., & Schore, A. (2008). Modern attachment theory: The central role of affect regulation in development and treatment. *Clinical Social Work Journal*, *36*(9), 9–20.